

Nieuwsbrief

Nr. 2. juli 2006

Erfgoed
à la Carte
ZAA NSTREEK

31 januari 2006 tekenden alle participanten van het project Erfgoed à la Carte het convenant. Een heugelijk feit, want dit was het begin van de samenwerking tussen 12 basisscholen en 15 erfgoedinstellingen. Toen ging het vooral om intenties. Hoe staat het er nu mee? Middels deze nieuwsbrief wordt u op de hoogte gebracht van de laatste ontwikkelingen.

Voor meer informatie en vragen kunt u terecht bij:
Marije Visser 06 42410066 m.visser@mhp-nh.nl

Erfgoed à la Carte in de Zaanstreek, wat houdt dat in?

Erfgoed à la Carte is een landelijk project, waarvoor in 15 plaatsen in Nederland een subsidie verstrekt is door Erfgoed Actueel. Het project loopt tot juli 2008.

De doelstelling van Erfgoed à la Carte is:

- Erfgoededucatie verankeren in de basisschool.
- Basisschoolleerlingen laten kennismaken met het cultureel erfgoed in hun eigen omgeving.
- Het smeden van duurzame samenwerkingsverbanden tussen basisscholen en erfgoedinstellingen.

Aanpak Erfgoed à la Carte in de Zaanstreek:

1. Bundelen van educatief aanbod voor het primair onderwijs in een Erfgoedmenu, op een website en in een brochure.
2. Ontwikkelen van nieuwe educatieve projecten in nauwe samenwerking met de scholen.
3. Adviseren van scholen in het ontwikkelen van cultuureducatiebeleid, waardoor de deelname aan erfgoedprojecten verankerd wordt.

Het project is een initiatief van Kees Knijnenberg (indertijd bestuurslid Vereniging de Zaanse Molen) en Jan Sparreboom (Museaal & Historisch Perspectief Noord-Holland). Het project wordt gecoördineerd door een projectleider, Marije Visser. Zij werkt nauw samen met een projectteam met daarin afgevaardigden van de scholen en de instellingen (Jan Duijvis duijvis@tiscali.nl en Ellen van Veen Ellen.vanVeen@zaansmuseum.nl). Het bestuur van Stichting Erfgoededucatie Zaanstreek is toezichhoudend en Museaal & Historisch Perspectief Noord-Holland heeft een adviserende taak in het project. Uniek in de samenwerking is dat twee grote scholenkoepels (Agora en Opoz) vertegenwoordigd zijn in het projectteam en bestuur.

De participerende scholen zijn: de Korenaar, de Piramide, Toermalijn, Willibrord, WormerWieken, het Palet, de Mei, de Hannie Schaftschool, de Boei, Weremere, de Werf en de Roos.

Instellingen die participeren zijn: Vereniging de Zaanse Molen, Zaanse Museum, Gemeentearchief Zaanstad, Museum van het Nederlandse Urwerk, St.

Natuur- en Milieu Educatie, de Poelboerderij, Archeologische Werkgemeenschap, Honig Breethuis, St. Museum Lettergieten, Provinciaal Depot voor Bodemvondsten, St. Steunpunt Cultureel Erfgoed Noord-Holland, Stichting Oudheidskamer Oostzaan, Historische Vereniging Wormerveer en deze groep breidt zich steeds verder uit.

Naast de subsidie van Erfgoed Actueel, subsidiëren; de Gemeente Zaanstad, Museaal & Historisch Perspectief Noord-Holland, Stichting Erfgoed Educatie Zaanstreek. En er is met succes subsidie aangevraagd bij de Provincie Noord-Holland op onderdelen van het project. Om de educatieve projecten te realiseren zijn werkgroepen samengesteld met daarin medewerkers/vrijwilligers van instellingen en leerkrachten. De eerste werkgroepen zijn in mei 2006 van start gegaan.

Werkgroep Tijdmeteren gestart

Op 9 mei vond in het zonnetje aan de Zaan, in de tuin van het Museum van het Nederlandse Urwerk de eerste bijeenkomst van de Werkgroep Tijdmeteren plaats. De werkgroep bestaat uit conservator Pier van Leeuwen, leerkracht Ron Swiader (De Toermalijn) en erfgoededucator Robert Crolla (Bureau Erfgoededucatie, MHP). Na een kennismakingsronde, een rondleiding en een brainstormsessie ging elk werkgroep lid weg met een hoofd vol informatie en een opdracht voor de tweede bijeenkomst. Bij die bijeenkomst komen veel concrete ideeën los. Er wordt gekeken naar: welke informatie aansluit bij de esstof, wat didactisch een goede opbouw voor het project is, wat er organisatorisch mogelijk is in het museum en als belangrijkste: hoe je de nieuwsgierigheid en betrokkenheid van de leerlingen kunt opwekken en vasthouden.

Om vast een tipje van de sluier op te lichten: leerlingen gaan binnen dit project vooral veel dóen: tijdmeters maken, een wijzerplaat reconstrueren, een eigen wijzerplaat ontwerpen en speuren naar het verhaal achter de Zaanse klok.

De kracht van het ontwikkelen in een werkgroep is, dat in een vroeg stadium een eerste versie van het project getest kan worden met de betrokken leerkracht; één van de volgende stappen komend schooljaar.

In de volgende nieuwsbrief vindt u meer informatie over de verschillende werkgroepen.

Subsidieaanvraag bij de provincie is gehonoreerd!

De subsidieaanvraag bij de provincie Noord-Holland in het kader van Actieplan Cultuurbereik, van de Piramide, een achttal andere basisscholen en vijf erfgoedinstellingen, is gehonoreerd. Dit betekent dat ontwikkeling van de drie projecten van start kan gaan:

Gebouwen van Vroeger, Landschap van Vroeger en Woorden van Vroeger. Voor deze projecten worden leskisten ontwikkeld die op en om de school gebruikt worden. Met de materialen in de leskisten doen leerlingen kennis en vaardigheden op die aansluiten bij het normale lesprogramma, zoals kaartlezen, werken met een kompas en werken met archiefbronnen. Daarnaast brengen de leerlingen een bezoek aan een monumentaal pand, het archief en een natuurgebied waar *sporen van vroeger* te vinden zijn.

Het Huis van meneer Zeurniet open

In het Zaanse Museum en op de Zaanse Schans is een nieuw educatief programma in gebruik genomen: *Het Huis van meneer Zeurniet* genaamd. Dit programma gaat over Wonen en het belang van de eigen woonomgeving; waarom noem je iets je thuis? Het programma is ontwikkeld voor de groepen 1 t/m 8 van het basisonderwijs en wordt op drie verschillende niveaus aangeboden. In juni heeft het programma proefgedraaid met groep 1 en 2 van De Hoeksteen uit Krommenie en groep 4 van De Dijk uit Zaandam. De kinderen waren erg enthousiast en vonden het heel leuk het programma te mogen testen. Al hun op- en aanmerkingen zijn inmiddels verwerkt, waarmee het programma nu aangeboden kan worden aan het basisonderwijs. Bij het programma zijn een docentenhandleiding, een prachtig geïllustreerd voorleesboek (onderbouw) en een leuk opdrachtenblad (midden- en bovenbouw) ontwikkeld.

Voor meer informatie en boekingen kan contact gezocht worden met de afdeling educatie van het Zaanse Museum (075-6162862).

ICC-cursus voor Erfgoed à la Carte scholen

In het kader van Cultuur en School startte OCW in 2004 de regeling *Versterking Cultuureducatie*. Doel van de regeling is "dat alle scholen vanaf 2007 cultuureducatie een vast onderdeel laten zijn van het schoolbeleidsplan." Veel van de in Erfgoed à la Carte participerende scholen hebben gebruik gemaakt van deze regeling. Hoe staat het nu met het formuleren van cultuureducatiebeleid? Op scholen zijn ideeën te over, maar hoe zet je ideeën om in beleid en hoe creëer je draagkracht binnen het team, zodat dit beleid ook daadwerkelijk uitvoering krijgt in de klas? Scholen stellen daarvoor een Intern Cultuur Coördinator aan. Bureau Erfgoededucatie (MHP), de regionale steunpunten kunsteducatie en de provincie Noord-Holland organiseren vanaf mei de ICC-cursus, voor leerkrachten die Intern Cultuur Coördinator worden. De in Erfgoed à la Carte participerende scholen kunnen in maart 2007 starten met een, op maat gesneden, ICC-cursus. De cursus wordt samen met FluXus Kunst in School en Bureau Erfgoededucatie gegeven. Het streven is dat de leerkrachten de functie gefaciliteerd krijgen.

In september ontvangen de scholen nadere informatie.

Bezoek Eurometaal

Ik ben Casper en ik zit ik groep 6b. Ik moest een boekbespreking houden. Ik koos het boek: 'Het geheim van het Kruitpaleis' van Hans Kuyper. Het boek gaat over Merel en Melle. Zij logeren bij hun opa en vinden dit eerst niet leuk. Later zien ze een hek, waar ze niet doorheen mogen. Met een ijzerzaag uit het schuurtje van opa, zagen ze het hek open. Ze ontdekken een hele oude kruitfabriek. Ze zien een klein oud huisje. Dat noemen ze het kruitpaleis. Op het terrein van de fabriek lopen ook bewakers. Melle neemt ook z'n gameboy mee naar het terrein. Deze raakt hij later kwijt. Wanneer ze hem zoeken, vinden ze alleen een granaat! Als ze weer naar huis gaan, worden ze door een bewaker met z'n hond Argos betrappt. Merel en Melle rennen snel naar huis. Merel had op het terrein ook nog een liefdesbrief gevonden. Thuis blijkt ze die kwijt te zijn. Wanneer ze teruggaat, heeft de bewaker een nieuw slot op het hek gezet. Toch komt Merel op het terrein. Ze klimt over het hek en komt midden in een oefening van het korps mariniers terecht. Ze ziet dat er een granaat in het kruitpaleis gegooid wordt. Ze vlucht in een uitkijktoren, maar wordt ontdekt door een helikopter. Merel valt dan flauw van schrik. Een hospik (een verpleger van het leger) maakt haar weer beter. Opa komt Merel weer halen. Het verhaal loopt goed af.

Ik vond het leuk om een boekbespreking te houden over een boek dat in de Zaanstreek speelt. Ik ben samen met mijn vader gaan kijken naar het terrein van Eurometaal op het Hembrugterrein. Ik heb de bewaker ontmoet en kreeg een rondleiding door het hele gebouw. Ik heb allemaal hulzen gezien. Een huls is de verpakking van een kogel. Deze kogels werden in de kruitfabriek gemaakt. Er werden ook raketten en grotere wapens gemaakt. Deze wapens heb ik niet gezien. Het gebouw was wel groot hoor: Ongeveer net zo groot als deze school. Behalve de hulzen, waren er uniformen. Deze waren ook in die fabriek gemaakt. Jammer genoeg mocht ik niet op het oefenterrein. Dat terrein is namelijk giftig. De bewaker wilde ook wel een rondleiding geven aan mijn hele klas. Leuk hè?

Misschien kun je het boek lezen en ook een kijkje nemen op het terrein, aan de oever van het Noordzeekanaal. Veel plezier!

Casper Voss (de Piramide)

NB. Begin 2007 start de Werkgroep Industrieel Erfgoed Met als doel het openen van deuren van Zaanse Industrieel Erfgoed voor schoolgroepen.

Wat	ICC-cursus 2007
Waar?	Gemeentearchief Zaanstad
Wanneer?	3 woensdagen: 14 maart, 18 april, 13 juni
Voor wie?	de Erfgoed à la Carte scholen
Door wie?	FluXus en Bureau Erfgoededucatie
Wat kost het?	Maximaal 350 euro p.p.

Colofon
Bijdragen van; Pier van Leeuwen, Ellen van Veen, Casper Voss (met dank aan Nienke Fortuijn), Marije Visser
Redactieadres: m.visser@mhp-nh.nl
Digitale versie: www.agora-zaanstreek.nl

